

184	מס' תכנית:	17.3.17	תאריך תום תכנית:
מידע כללי			
	תאריך קבלת מענק	תמר- המרכז הרב תחומי	שם הארגון בעברית
120,000	סכום המענק	Tamar Center	שם הארגון באנגלית
http://mtamar.org.il/	אתר אינטרנט של הארגון	פיתוח מקצועי למורים לפיזיקה ומתמטיקה ברמת 5 יחידות מהקהילה הבדואית בנגב	שם התכנית
http://mtamar.org.il/projects/#teachers	אתר אינטרנט של התכנית	ד"ר סאלם אבו עבוד	שם מוביל התכנית
	תוצר 1:	קישורים לתוצרים של התכנית (למשל, סרט, דוח, אתר, מחקר-הערכה, בלוג, וכד')	
	תוצר 2:		
	תוצר 3:		
רויטל דרורי ולנה רביד		שם איש הקשר בקרן טראמפ שעמו/ה עבדתם	

תיאור קצר של התכנית

אוכלוסיית היעד הינה מורים למתמטיקה ופיזיקה בתיכונים ברחבי הנגב בבתי ספר בקרב האוכלוסייה הבדואית. המורים קיבלו סדרת הרצאות פרונטאליות- מקצועיות ולאחר מכן התחלקו לקבוצות קטנות (זוגות או שלשות) בהן תרגלו את אשר קיבלו במהלך ההרצאות. בשלב הראשון כל המורים הגיעו למרכז למצוינות של תמר, שם צפו והתנסו התנסות קלינית בכיתה. לאחר מכן כל קבוצה התבקשה והתחייבה לבצע את הנלמד בהרצאות הפרונטליות בכיתות דהיינו שדה קליני. המורים קיבלו הנחיה פדגוגית ע"י ד"ר סאלם אבו עבוד מוביל ההשתלמות והדרכה מקצועית ע"י מורי המרכז שמלמדים בימי ששי במרכז למצוינות למדעים. המורים שנתנו את ההנחיה המקצועית הנם: מר מוחמד אבו סעליק – מורה בתיכון שגב שלום ומלמד 5 יחידות במרכז תמר למצוינות מדעית, ומר מוחמד אבו בדר גם הוא מלמד במרכז למצוינות תמר ומגיש 5 יחידות בגרות. המטלה המרכזית הייתה לתכנן שיעור ולהעבירו במרכז תמר ובבתי הספר השונים.

מה היו מטרות התכנית ועד כמה היא השיגה את יעדיה? (השתמשו במדדים כמותיים עד כמה שניתן)

- המטרות העיקריות בהשתלמות יאפשרו למורים:
- התנסות מעשית בתהליכי הוראת המתמטיקה.
 - התנסות מעשית בשיטות לשיפור חשיבה מתמטית ופיזיקאלית.
 - התנסות בשילוב דגמי הוראה שונים בתחומי המתמטיקה והפיזיקה ברמת 5 יחידות לימוד.
 - התנסות במיומנויות פדגוגיות שונות בהוראת המתמטיקה והפיזיקה לתלמידי תיכון ברמת 5 יחידות לימוד.
 - התנסות בכלים להערכה משולבת בהוראת הפיזיקה והמתמטיקה בדגש על הערכה מעצבת.
- המורים תרגלו את הנלמד בהשתלמות בכיתות לימוד עם הערכה ובקרה בו קיבלו משוב אודות הפן המקצועי והפדגוגי.

קרן טראמפ - דוח סיום תכנית - הישגים ולקחים

מה הם התוצרים והתפוקות של התכנית?

סיכום של התוצרים:

1. התנסות קלינית בהוראה של 5 יחידות
2. שימוש בשיטות חשיבה חדשות ושילובן בהוראה
3. עבודה עם עמיתים מבתי ספר שונים שתורם רבות לצפייה ושיפור סוג ההוראה.
4. עבודה בקבוצות והוראה משמעותית

אילו שותפויות עם ארגונים אחרים נוצרו במהלך התכנית?

1. בתי הספר התיכונים בנגב
2. מחוז דרום במשרד החינוך
3. פסג"ה תל שבע
4. מרז תמר

מה הייתה השפעת התכנית על השדה ועל ארגונכם?

רעיון ההשתלמות הינו מבורך ביותר, זוהי ההזדמנות הראשונה של הצבת רף גבוהה (5 יח"ל) למורים במתמטיקה ופיזיקה מתיכונים בדואים בנגב. ההשתלמות כשעמה שמה את הוראת המתמטיקה ברמה הגבוהה ביותר כיעד עליון והציבה רף חדש של מצויינות בנגב אליו בתי ספר רבים ומורים נושאים את עיניהם וחותרים להגעה אליו.

קיום ההשתלמות במרכז תמר למצויינות במדעים היתה משמעותית ביותר בשל החיבור הרעיון והמטרה לפרקטיקה בשטח. במרכז תמר מתקיים פרוייקט נוסף של קידום מצויינות במדעים לתלמידי התיכון והשילוב בין שתי התוכנות הוכח כמוצלח ומפורה. מרכז תמר נושא את דגל המצויינות המדעית כיום בקרב החברה הבדואית בנגב וזה אך טבעי ונכון לקיים את התוכניות המולטי דיספלינרי רשת חברתית- מקצועית אשר תהווה בסיס לפעילויות דומות בהמשך.

מה היו הקשיים עמם נפגשתם וכיצד התמודדתם עמם?

קרן טראמפ - דוח סיום תכנית - הישגים ולקחים

קשיים:

1. מרחק ופיזור גאוגרפי – המורים הגיעו מכל הישובים הבדואים בנגב, שטח רחב ביותר, עובדה שהית קשה לחלק מהמורים בעיקר בחורף ובתנאי מזג האוויר.
2. הגעת מורות בשעון חורף- קיום ההשתלמות בחורף הקשתה על חלק מן המורות להשתתף בתוכנית בשל שעות החשיכה המוקדמות.
3. לוח זמנים של המורים- החלק הקליני היה מורכב יותר בשל לוחות השמנים השונים של המורים.
4. התנסות הקלינית בימי שישי- מורים מהצפון התקשו לאור הנסיעה הביתה בסופי שבוע.

התמודדות:

1. למרות המרחק והפיזור הגיאוגרפי, המורים התמידו והגיעו לכלל המפגשים בתוכנית. מפגש אחד נאלץ להחות בשל תנאי מזג אוויר קשים אשר הקשו על מספר מורים להגיע.
2. שיחות עם המורות ומנהלי בתי הספר של המורות סייעו ועזרו למורות להגיע להשתלמות למרות שעות החשיכה בהן התקיימה ההשתלמות.
3. תמרון וגמישות עם ההתנסות הקלינית סייעו בהתמודדות עם לוחות הזמנים השונים של המורים.
4. המורים מהצפון 'נאצלו' בנגב יום נוסף (שישי) בכדי לעמוד בתנאי ההשתלמות וההתנסות הקלינית.

מהם למדתם במהלך התכנית ומהם הלקחים שלכם לעתיד?

למדנו:

1. למורים חדשים היתה זו השתלמות לא פשוטה.
2. הצבת רף חדש וגבוהה עבור קהילת מורי המתמטיקה והפיזיקה בנגב איננה טריוואלית עבור המורים.
3. ישנה חשיבות בגוף מקצועי אשר מוביל את תחום המצויינות במדעים בקרב החברה הבדואית בנגב.

לקחים:

1. חשוב להמשיך להציף ולעסוק בנושא המצויינות דווקא בקרב המורים ולא רק בפני התלמידים, כפי שקורה כיום בנגב.
2. יצירת 'קהילת מורים' במקצוע המורים הינה קריטית להצלחת המורים אשר אינם מקבלים מענה מקצועי בתוך בית הספר. 'קהילת המורים' סביב מקצוע ספציפי מרחבי הנגב היא שתתן מענה מקצועי למורים בסוגיות מקצועיות שוטפות, כמובן בליווי והנחיית גורם מקצועי.

מהי כוונתכם להמשיך לאחר שהתכנית (או המענק) הסתיימה?

1. להוביל ולפתח את נושא 'קהילות המורים' ברחבי הנגב בקרב החברה הבדואית.
2. להמשיך להוביל את נושא המצויינות במדעים בקרב החברה הבדואית בנגב ולהציב את הרף הגבוהה דווקא בקרב קהילת המורים.
3. לחשוף את המורים למתמטיקה לשיטות הלימוד בקוסי הקבלה לאוניברסיטה (הפסיכומטרי) ובכך לקשור את הלימוד בחמש יחדות וקבלה לאוניברסיטה.

קרן טראמפ - דוח סיום תכנית - הישגים ולקחים

פרטים רלוונטיים נוספים

על פי נתוני משרד החינוך, מספר התלמידים הבדואים בנגב הניגשים ומצליחים בבחינות הבגרות המתמטיקה ופיזיקה הינו נמוך ביותר. עד כה, מרבית תוכניות ההתערבות לטיפול בבעיה זו מיועדים בעיקר לתלמידים עצמם ופחות למורים המובילים את התחום.

כיום התלמידים הבדואים בתיכונים השונים רתומים ושואפים להצליח בלימודיהם. עם זאת, אין זה מספיק לרתום את התלמידים ולתגבר אותם אלא קידום כלל המערכת והעוסקים התחום ובראשם מורי התלמידים. המורים הם שמציבים את רף הלימודים וההצלחה ואם המורים לא יהיו ברף הגבוהה ביותר התלמידים לא יצליחו.

לאחר פיתוח תוכנית מצויינות במדעים עבור התלמידים הבנו כי עלינו להשלים את המהלך עם תוכנית מקצועית עבור המורים. בהשתלמות זו הצבנו את הרף העליון והרמנו את דגל המצויינות במדעים בקרב מורים בתיכונים בקרב החברה הבדואית בנגב.

ישנה חשיבות אדירה במינוף ההצלחה והצבת היעדים הגבוהים בקרב המורים בנגב. יחד עם הניסיון מההשתלמות הנוכחית והלקחים שהופקו אנו בטוחים כי בשנה הבאה נמשיך לתת מענה עבור המורים במקצועות המדעים בנגב.

אנו מחויבים לערכים של שקיפות ולמידה, ולכן אנא שימו לב לכך שבכוונתנו להציב את הדוח המלא (או תקציר מתוכו) על-גבי אתר האינטרנט של הקרן.